

Stráža v viharju

Izdaja vsak četrtek • Posamezna številka stane Din 1.50
Celoletna naročnina Din 40.— • Čekovni račun: „Straža v viharju“, Ljubljana, št. 16.790

Izdaja: Konzorcij „Straže v viharju“ (A. Tepež) • Urejuje: J. Natek
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Miklošičeva 5 • Tisk Jugoslov. tiskarne (J. Kramarič)

Ljubljana, 18. januarja 1940

Leto VI — Številka 16

Opomini narodnega voditelja

V novoletni številki „Slovenca“ je naš narodni voditelj napisal Slovincem za leto 1940 naslednji opomin:

Tri stvari so, ki mi delajo skrb za nastopajoče leto. To so komunisti, svobodni zidarji in tujci.

V vsaki državi je danes nevarnejši notranji sovražnik nego zunanji. Proti zunanjim sovražnikom imamo Maginotove, Siegfriedove in Mannerheimove linije, proti notranjim sovražnikom pa imamo skoraj povsod le fronto slabosti, neodločnosti, obzirnosti, predvsem pa seveda velikanske nezrelosti. Ker so to pokvarjeni lqvičarski agitatorji potrebovali, so si izmislili, da ni več Sovjetije, temveč slovanska Rusija. In tisoč in tisoč ljudi je padlo na to pretkanost in jo ponavlja sedaj do presedanja. Mi vsi bi imeli radi slovansko Rusijo in Ruse, a ne maramo internacionalne Sovjetije in nekulturnega komunizma! Kaj je komunizem napravil iz nadaljenega in bistrega ruskega naroda, se najbolj vidi sedaj na Finskem! Namesto napredka in svobode vidimo vse sadove mračnega reakcionarstva. Vse jasneje se vidi, kako je komunizem lažnjiv. Namesto, da dela za mir, hujška na vojno, namesto demokracije, se drži najhujšega tiranstva, namesto polnih šol ima polne kaznilnice, namesto privatnih kapitalistov izrablja delavca do kosti državni kapitalizem. Kmete so dali zopet pod »fevdalno« knuto, ki se sedaj imenuje kolhoz namesto graščine in upravnik kolhoza namesto nekdanjega grofa in valpita. Vse laž! In vendar nasedajo tej laži tudi tisti, ki tega ne bi smeli. Mi smo slabi, neodločni, obzirni in nezreli!

Neverjetno je, kako prihaja v Jugoslaviji svobodno zidarstvo do vedno večjega vpliva v javnosti. In to pomeni za domovino veliko negotovost in nevarnost. Komu služi židovski svobodni zidar? Komu slovenski, hrvaški in srbski svobodni zidar? Da služijo poedinci najprej sebi, to nam je prav dobro znano, a kako služijo skupnosti, občestvu, ne vemo, ker nam niso znane obveze poedincev. Zato pozor na te črne krte!

Če se vozite danes z vlakom, odsedate v hotelih, če večerjate v toplih gostilnah, morate dobro paziti na svoje noge, da ne stopite na kakega tujca. In skoraj sami mladi ljudje, ki bi morali biti na fronti, ne pa na potovanjih! Pazite na te ljudi, ogibajte se jih,

da ne spravite v nesrečo sebe in domovino. Qui capere potest, capiat! Kdor ni neumen, bo razumel!

Te klene besede ne potrebujejo nobene razlage. »Kdor ni neumen, bo razumel«

»Mi smo slabi, neodločni, obzirni in nezreli!«

Te resne besede je izrekel naš narodni voditelj, edini še živeči jugoslovanski državnik, ki aktivno spremlja vse stopnje razvoja naše narodne države od njenega porajanja do današnjih dni.

Te težke besede je izrekel človek, ki je po besedah srbskega državnika mladi jugoslovanski državi danes najpotrebnejši.

Ta zgodovinski opomin ob eni najbolj usodnih ur svetovnega dogajanja je izrekel dr. Anton Korošec.

Slovensko dijaštvo, slovenski akademiki, mladi slovenski izobraženci!

Dne 15. oktobra 1939 smo v Mariboru ob grobu utemeljitelja slovenske narodne zavesti, Antona Martina Slomškega obljubili in prisegli, da bomo vse naše zasebno in javno delo usmerjali na naslednjih treh temeljih:

Bog, narod, država!

Sinovstvo Cerkvi, vdanost kralju, zvestoba narodnemu voditelju!

Edinost, urejenost, disciplina!

Narodni voditelj je s priprosto jasnostjo (lapidarno) opredelil tri največje nevarnosti, ki bodo v tem letu prežali na našo narodno svobodo in izpodkopavali naše versko-nravne in socialne temelje: **komunisti, svobodni zidarji, tujci.**

Povedal je iskreno in odkrito, kakor to mora storiti v velikih trenutkih pravi narodni voditelj.

Hvaležni smo mu za to voditeljsko čuječnost in za ta voditeljski opomin.

Ob Slomškovem grobu smo med drugim soglasno prisegli zvestobo narodnemu voditelju.

Držali smo besedo, ne bomo je prelomili v bodoče. Slovenska dijaška mladina bo v letu, ki se pričinja, osredotočila vse svoje poedinske in organizirane sile v disciplinirano in urejeno neizprosno borbo proti trem glavnim sovražnikom Boga, naroda in države.

Vse bomo storili, da v tem združenem boju ne bomo ne slabi, ne neodločni, ne obzirni in ne nezreli.

Vemo, da bodo to storili tudi oni, ki jim je zaupana odgovornost, da vodijo našo upravo, naše šolstvo, naše znanstvene in kulturne ustanove, naše gospodarstvo in naše javno mnenje.

Saj tokrat ne opominjamo mi, temveč naš skupni, preizkušeni narodni voditelj.

Ne samo imaginarni »komunizem, framacizem in tuje ideologije«, temveč konkretni **»komunisti, svobodni zidarji in tujci«**, — je rekel narodni voditelj.

Ne samo udobna katoliška »skupnost v cerkvi«, sicer pa »vsak po svoje«, temveč **»edinost in enotnost v bližnjih ciljih, v nastopu in borbi naših dni«**, — je dejal škof dr. Rožman.

Vsaka dvoumnost je odstranjena, vsako izmikanje odveč.

Kdor se ne bo z vsemi svojimi sposobnostmi in silami boril proti jasno označenim sovražnikom in se ne bo v tem javnem boju držal aksioma enotnosti in edinosti pod enotnim vodstvom, — ta se je sam izločil iz slovenske katoliške skupnosti in je stopil med pomočnike sovražnikov. Naj nikar ne tarna in blebota o »mučeništvu«, če ne bo našel milosti.

Usoda osmih narodov, ki jim je zašlo svobodno sonce, pa čudovit nauk, kaj premore narodna zavest in odpornost v edinosti pod enotnim vodstvom, ki nam ga nudi herojska Finska, bosta končno izučila tudi nas, da v teh časih velikih odločitev ne bomo nič več **slabi, neodločni, obzirni in nezreli!**

Naš narodni voditelj nas je opozoril na tri največje nevarnosti, na komuniste, framacizem in »tujce«. Škof pa je poudaril potrebo, da se v borbi za obstanek in svobodo, za neodvisnost v skupni narodni državi, za krščansko obnovo, podvržemo enotnemu vodstvu. Jasno nam je, da bodo v takem najvišjem vodstvu zastopane največje cerkvene, svetne in narodne avtoritete.

Francoski zlati zaklad znaša 3000 ton, razen tega znašajo francoski kratkoročni krediti v USA, ki je danes najvažnejša dobaviteljica orožja, 311 milij. dolarjev. Angleški zlati zaklad znaša 2400 ton zlata.

Podpirajte pokrei katoliške mladine!

Nedeljske misli

»Ko je (Jezus) prišel v Kafarnaum, je pristopil k njemu stotnik in ga prosil: »Gospod, moj služabnik leži doma mrtvouden in zelo trpi. Jezus mu je rekel: »Pridem in ga ozdravim.« Ali stotnik mu je odgovoril: »Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo in moj služabnik bo ozdravljen...« Gl. Mt 8. 1—13.

Tale kratka zgodba, ki nam jo je zapisal evangelist Matej, odkriva pri natančnejšem pogledu neslutene plemenitosti. Mi smo navajeni gledati v poganskih vojaki samo surovost in brezsrčnost. Tu pa se nam predstavlja stotnik, ki ima dobro in čuteče srce. Znano nam je, da je bilo pri poganih na splošno razmerje med gospodarji in sužnji zelo trpko in žalostno. Tu pa nas osupne ganljiva skrb stotnikova za mrtvoudnega služabnika. Dalje vemo, kako so ponosi Rimljani gledali na pripadnike drugih narodov. To so bili v njihovih očeh manjvredna zorst človeštva, ki niso rojeni za svobodo in vladanje in ne za povzvišene človečanske pravice, ki so z eno besedo barbari, s katerimi se postopa drugače kot s polnovrednimi državljani. Zato nas preseneti stotnikov osebni prihod k Jezusu. Pa to bi končno še razumeli. Človek se v stiski in prošnji k marsičemu prisili. Večje začudenje vzbuja način, kako stotnik z Jezusom govori, kako svojo majhno oblast spretno primerja z Jezusovo neomejeno močjo, ali kako se lepo postavi na mesto, ki mu pripada in visoko priznanje izkaže Jezusu.

Resnično, v teh besedah je evangelist napravil nekaj tako krepkih potez, da se zasveti pred nami biser plemenite moške duše. Pred našimi očmi je stotnik, dostojanstven in ponižen obenem, plemenita duša s čutečim srcem, človek z globoko vero, z eno besedo: mož, ki ima pamet in srce na pravem mestu, da ga je sam Jezus pesel. Gotovo je bil ta mož izjema med pogani. A ne edina. Moralo jih je biti več. Nanje je moral misliti Jezus, ko je vzkliknil: »Veliko jih bo prišlo od vzhoda in zahoda in bodo sedli za mizo... v nebeškem kraljestvu...«

Ko gledamo danes boječo in sramežljivo vero naših fantov in mož, ki ob nedeljah iščejo najbolj skrite kote v cerkvi, se nam kar sama od sebe ukrade misel: Kako zelo današnji čas potrebuje mož in fantov te stotnikove vrste! Kako zelo bi rabili takih plemenitih moških duš s tako živo in neustrašeno vero!

Razveseljiva sprememba

Kakor posameznik rad pozabi na Boga kadar mu je dobro, tako se je tudi velik del prebivalcev Evrope začel odmikati od Boga, ko je opazoval velik napredek v znanostih in zlasti še v tehniki ter v obvladanju narave. Doživeli smo, da so v mnogih državah izvedli ločitev Cerkve in države, pregnali verouk iz šol, uvedli obvezen civilni zakon, razporoko itd. Državniki so zaupali v lastno modrost in le malo jih je bilo, ki bi javno prosili Boga, naj jih razsvetljuje in vodi pri njihovem res težavnem delu.

In kakor najdejo mnogi posamezniki v času stiske zopet pot v Očetovo hišo, tako veseli ugotavljamo zadnje čase, da so tudi vodilni politiki spoznali, kakšno je človeštvo brez Boga. Odkar je izbruhnila nova vojna, izgovarjajo tudi državniki večkrat spoštljivo božje ime. Francoski in angleški vodilni možje izjavljajo, da ta vojna ni navaden obračun med državami, ampak da hočejo z njo ohraniti in obraniti krščansko civilizacijo. Angleški kralj Jurij je v božičnem nagovoru britanskim narodom izjavil: V globini svojega srca sem prepričan, da je stvar, ki se zanjo bore britanski narodi, zadeva krščanske omike. Prava omika ne more biti na drugih temeljih kakor izključno na krščanskih. Imejmo to pred očmi sedaj, ko se borimo in takrat, ko bomo sklepali mir. Trdo udarjeni Čehi in Poljaki spoznavajo in priznavajo, da je vzrok njihovega sedanjega trpljenja tudi to, da v svojem državnem življenju niso dovolj upoštevali božjega prava. **Poljska vlada v Franciji** izjavlja, da bo svojo bodočo politiko uravnala v duhu krvavih izkustev iz nedavnih dogodkov: »Bodoča Poljska bo krščanska država. Podobno izjavljajo Čehi.

Upajmo da državniki in narodi ne bodo pozabili na svoje izjave takrat, ko bo treba na razvalinah razdejanja zgraditi novo stavbo. Sami pa skrbimo, da ne bomo kršili božjega in naravnega prava in izzivali božje jeze.

Novi temelji nove Evrope

Čeprav še, človeško govoreno, ne vidimo konca sedanji vojni, smo vendar že večkrat slišali poluradne in celo uradne izjave vojskujočih se sil o namenih, ki jih hočejo uresničiti po zmagoviti vojni. Seveda ne dostaja tudi ugibanj, želj in hotenj zasebnikov. Zato nismo bili presenečeni, ko je sv. oče v božičnem nagovoru v konzistoriju omenil tudi glavna načela, ki morajo prevladati pri sklepanju miru, če naj bo res pravičen in trajen.

Papež Pij XII. o bodočem miru

Zagotoviti je treba pravico do življenja in neodvisnosti vsem narodom. To je osnovna zahteva za pravičen in časten mir. Želja do življenja, ki jo goji vsak narod, pa se ne sme opirati na smrtno obsodbo, izrečeno nad drugim narodom. Če bi ta ravnopravnost izginila, ali če bi bila ogrožena, potem zahteva pravni red popravilo, toda ne z mečem, temveč po pravih pravice in vzajemne pravičnosti.

To načelo izključuje vsako teorijo, še bolj pa vsako praktično izvajanje ideje o gospodarskih narodih. Zavrača vsak gospodarski in politični imperializem, vsako delitev narodov v svobodne in sužnje, vsako nasilno raznarodovanje in vsako oviranje narodne rasti. V

družini narodov morajo biti vsi narodi ravnopravni, saj so vsi enako odvisni od Boga, ki jih vse vodi.

Duhovna in materialna razorožitev

Da bi tako ustvarjen red mogel biti dolgotrajen, morajo biti narodi osvobojeni izpod suženjskega jarma, ki jih tlači zaradi tekmovanja v oboroževanju. Prav tako morajo biti ti narodi prosti strahu pred materialno silo, v kolikor se ta sila pojavlja kot tiranski rušitelj miru. Mirovni predlogi, ki ne bi upoštevali temeljnega pomena vzajemne razorožitve, organske in progresivne, ki bi bila tudi praktična, kar se tiče njenega duhovnega pomena, bi pokazali prej ali slej, da se ohraniti ne morejo.

Razorožitev bo zopet lahko vrnila bajne vsote denarja in velikanske zaloge surovin gospodarstvu, da bodo lahko služile pravemu namenu, ki je: omogočiti vsem ljudem človeka dostojno življenje in jih privedi do zmernega blagostanja.

Potrebne so ustanove, ki bodo jamčile izvajanje pogodb

Pri preosnovi skupnega mednarodnega življenja bi morali na vseh straneh uvideti vrzeli in pomanjkljivosti iz preteklosti. Tudi pri obnovi mednarodnih institucij bi morali upoštevati izkustva, kakršna so nastala kot posledice prejšnjih pobud. Ker pa je za človeško slabost težko, reči bi se dalo, celo da je nemogoče, da bi vse predvidela in vse zagotovila v mirovnih pogajanjih, takrat, ko se je težko sprostiti strasti in jeze, je treba ustanoviti pravne ustanove, ki bi zmogle jamčiti točno in lojalno uveljavljanje konvencij, ki so odločilnega pomena za častni sprejem mirovne pogodbe in bi se izognili tako svojevoljnemu ter enostranskemu tolmačenju pogojev teh pogodb.

Kakor moramo Benedikta XV. šteti med duhovne ustanovitelje in pobornike Zveze Narodov, čeprav ga v svojo modrost in moč zaverovani državniki niso v zvezo povabili, ker si mislili, da bodo sami zagotovili trajen mir, tako tudi Pij XII. poudarja potrebo po mednarodni ustanovi, ki bo zagotovila izvajanje sklenjenih pogodb in dajala možnost, da se bodo zadeve in spremembe, ki jih bo prinesel bodoči razvoj sporazumno na novo uredile in popravile. Tako bo odstranjena nevarnost, da bi kdo posamezna določila, ki se mu zde krivična ali pretrda, enostransko in samovoljno razlagal ali kršil. Ko prav te dni (10. januarja 1920) je postal veljaven pakt Zveze narodov) poteka 20 let od ustanovitve ZN, opozarja sv. oče, naj se ne ponavljajo napake iz preteklosti. Ena največjih je bila pač ta, da ZN ni vključila v svoja mirovna prizadevanja največje duhovne in mirovne sile, katoliške Cerkve.

Pravice narodnim manjšinam

Če se hoče zagotoviti Evropi boljša organizacija, potem je treba posvetiti posebno pozornost eni stvari, in to je: upoštevati je treba potrebe in pravične zahteve vseh narodov, kakor tudi narodnostnih manjšin. Za te zahteve ni zmerom dovolj, če temelje na strikt-

nem pravu, ko pa so pogodbe, priznane in sankcionirane, še v veljavi, pa se temu protivijo. Te zahteve zmerom zaslužijo pravično razpravljanje, da bi se ustreglo pravičnim zahtevam na miroljuben način in če je to potrebno, tudi s pravično, modro in složno revizijo pogodb. Številni povodi za uporabljanje sile bi se odstranili, če bi se uvedlo dejansko ravnotežje med narodi in obnovil temelj vzajemnega zaupanja.

Mirno moremo trditi, da miru v Evropi ne bo, dokler ne bo pravično rešeno vprašanje narodnostnih, pa tudi verskih manjšin na krščanskih načelih. Novi način reševanja manjšinskega vprašanja, kakor ga doživljamo v današnjih dneh, pa je krščanskemu duhu popolnoma nasproten in pot do trajnega miru in mirne ureditve Evrope samo zavrača na stranpota in nepotrebne ovinke. Razumljivo je, da v takih državah tega odstavka papeževga govora niso dovolili ponatisniti.

Duh krščanske ljubezni naj prevlada nad

Pa tudi boljše pogodbe bi bile nepopolne in obsojene na neuspeh, če bi tisti, ki vodijo

narode ali pa narodi sami ne dopustili, da jih prevlada tisti duh odgovornosti, ki odmerja človeške odnose po enostavnih in nespremenljivih odredbah božjega prava, to je prevladati s tisto željo po pravici, ki ima za temelj moralno pravico, to je s tisto vsesplošno ljubeznijo, ki gradi mostove do tistih, ki nimajo te sreče, da bi bili v naši Cerkvi.

Novo ureditev družbe mora prevevati prepričanje, da morajo biti vsi človeški zakoni v skladu z božjimi zakoni.

In kakor da bi hotel vsebino svoje božične poslanice izraziti v enem stavku, je sv. oče na obisku v Kvirinalu še enkrat poudaril, da se motijo oni, ki hočejo novo družbo zgraditi na drugih temeljih kot na krščanski pravičnosti in ljubezni.

Nova zarja vstaja nad temnimi oblaki. Ni hče ne ve sicer, koliko gorja bodo ti temni oblaki še povzročili, nihče ne ve, ali bodo izlili težo svojega gorja tudi na nas ali pa nam bo prizanešeno. Pa naj se zgodi tako ali tako, v vsakem primeru se moramo skrbno pripravljati, da postanemo vredni nosilci nove bolj krščanske, bolj pravične urejene in zato tudi boljše Evrope tudi mi.

Osmina molitve za edinstvo cerkve

od 18. do 25. januarja.

Ameriški protestanti so med zadnjo svetovno vojno ustanovili molitveno zvezo v ta namen, da naj začnejo vsi kristjani moliti za zedinjenje vseh kristjanov v eni cerkvi. Papež Benedikt XV. je ta namen molitve razširil tudi na jude in pogane in priporočal molitveno osmino tudi katolikom.

Začne se ta skupna molitev 18. jan., ko se obhaja spomin na prihod sv. Petra v Rim in ustanovitev rimske stolice, konča pa na god spreobrnjenja sv. Pavla.

Problem verske edinstva med kristjani in širjenje samo ene prave krščanske vere med pogani in judi je danes, ko se brezbožne sile komunizma in poganstva nacionalizma družijo v boju proti Bogu in krščanstvu, prvenstvene važnosti.

Namen posameznih dni so:

1. Dne 18. januarja: Združenje vseh kristjanov z Rimom.

Poudarek je ta dan na Rimu.

Vsaka edinstvo mora imeti svoj temelj, svoje središče. Verska edinstvo ga ima v rimskem papežu, ker vlada kot Kristusov namestnik vesoljno Cerkev. »Izven Cerkve ni zveličanja«: normalna pot do večnega zveličanja vodi v Cerkev, skozi Cerkev in po Cerkvi. Človeški dogovor, človeška modrost bi take ustanove edinstva ne mogla ustvariti, zato je posegel vmes Kristus z besedo: Ti si Peter, skala, in na tej skali bom zidal svojo Cerkev. Oblast in vloga papeštva je umljiva samo v luči te božje besede.

2. Dne 19. jan.: Zedinjenje vzhodnih kristjanov z Rimom. To je najvažnejši problem za edinstvo Cerkve. Vzhodnih kristjanov je 150 milijonov, posebno Slovanov (Rusov, Ukrajincev, Bolgarov, Srbov). Imajo bogat zaklad verskih resnic, zakramentov, mašništva, skupen z nami! Kako naša Cerkev hrepeni po njih; kako naj mi katoliški Slovani molimo in delamo za to zedinjenje!

3. Dne 20. jan.: Vrnitev anglikancev v Cerkev. Že 400 let so ločeni anglikanci od nas; ohranili so pa cerkveno ustavo škofov; nadalje se v anglikanski cerkvi vedno močnejše oglašajo domotožje po stari, skupni Cerkvi, domotožje po Rimu. Saj je nastalo okrog 1850. oksfordsko gibanje, ki je privedlo take moke kot kardinala Newmana in druge nazaj v pravo Cerkev; ritualistično gibanje uvaža v anglikanski cerkvi polagoma vse katoliške obrede nazaj. Zmota anglikancev pa je, da so se priključili »vsekrščanskemu« gibanju in iščejo »zgubljeno« edinstvo, kot bi ne bila že v Rimu. Saj Rim te edinstva nikdar ni zgubil.

4. Dne 21. jan.: Vrnitev protestantov Evrope v Cerkev. V dve skupini so razdeljeni: kalvinisti in luteranci; ki so spet razdvojeni v razne »veroizpovedi«. Danes je v Nemčiji, kjer je 70% evropskih protestantov, protestantizem razkrojen od države. Zato verni protestanti v Nemčiji, pa tudi oni v skandinavskih državah, ko čutijo v svoji bližini brutalno silo boljševizma

z največjo spoštljivostjo poslušajo besede papeža, ko obsoja oboje. Duhovi so vedno bolj sprejemljivi za zedinjenje cerkva.

5. Dne 22. jan.: Vrnitev ameriških kristjanov. Amerika je klasična dežela sekt: metodisti, unitaroi, anglikanci itd. Te sekte se gibljejo od pozitivnih krščanskih osnov do liberalizma in modernizma. V Ameriki je poseben poudarek na zunanjem delu, socialnem, karitativnem, misijonskem. A polagoma se njihovo krščanstvo razblinja v »človečanstvo« in socialno dobrodelnost. Prav, ker so tam sekte že tako razdrobljene, jih močna, enotna Cerkev vedno bolj vabi v svojo bližino.

6. Dne 23. jan.: Spreobrnjenje grešnikov. »Mlačni kristjani«, oni, ki ne držijo discipline v Cerkvi, ki kršijo lahkega srca njene zapovedi, ki jo tudi napadajo, so velika

ovira za zedinjenje, za edinost, ker ne molijo, dajejo slab zgled in s tem nehoti kažejo svoje nerazumevanje za največji problem današnjih dni: združitev človeštva pod žezlom Kristusovim proti silam brezboštva.

7. Dne 24. jan.: Za spreobrnjenje židov. Od Kristusove smrti nosijo judje tragedijo Kalvarije s seboj po svetu: prekletstvo je na njih, ki se čuti zdaj bolj zdaj manj. 16 milijonov jih je po svetu, ne morejo se asimilirati z drugimi narodi, vedno ostanejo posebna skupina. Iz tega naroda je Kristus sam, njegova sv. mati, vsi apostoli. — Zdaj spet bežijo judje po vsem svetu, ker jih nacizem preganja. Molimo, da bi se ta nadarjen narod umiril in spreobrnil.

8. Dne 25. jan.: Za spreobrnjenje poganov. Pogani! Veliko morje poganov: dve sto milijonov konfucionistov, dve sto milijonov budistov, dve sto milijonov bramanov, dve sto petdeset milijonov mohamedancev itd. In kakšni predsodki pri njih proti Evropi in krščanstvu! Ta verstva so še kompaktna in krščanstvo še ni moglo razmehčati trdo skorjo, ki jih oklepa! Tu mora poseči vmes višja sila, Bog sam, zato se zatecimo k iskreni, stalni molitvi, zaupajoč v jasno obljubo uslišanja, če se 2—3 združita v skupno molitev in prosita v imenu Kristusovem

Tudi pri športu — katoliški!

Komunizem na naših srednjih šolah...

Po številnih poročilih, ki jih je mogla zbrati v zadnjih mesecih Slovenska dijaška zveza na srednjih šolah, učiteljskih in trgovskih šolah v Sloveniji, ugotovimo lahko sledeče stanje komunizma na teh šolah:

1. Posamezni komunisti in levičarji se pojavljajo na vseh šolah in propagirajo komunizem.
2. Na nekaterih šolskih zavodih (mari-borsko učiteljske, gimnazije v Ptuj, Celju, Kranju, na I. drž. gimnaziji v Ljubljani) je število komunistov večje in so komunisti v eni ali drugi obliki organizirani.
3. Levičarji in marksisti se skrivajo večinoma v Sokolu ali v kakem drugem nacionalnem društvu, v Kranju n. pr. v društvu Jugoslovan.
4. Komunisti se skušajo udeleževati v literarnih, kulturnih, telovadnih društvih, v Rdečem križu, Aeroklubu, Jadranski straži itd. V takih organizacijah se skrivajo pod literarno ali nacionalno ali narodno obrambno firmo in skušajo prireditve teh organizacij pobarvati po svoje.
5. Komunisti se zbirajo na šolskih hodnikih po dva in dva, imajo svoja zbirališča na

straniščih, in sicer to na vseh zavodih, tako da je to njihov življenjski prostor.

6. Zelo pridno širijo predvsem list »Slovenska mladina«, poleg tega še »Meja gori« i. t. d.

7. Sokol na srednjih šolah ne kaže nobene odporne sile proti komunizmu, nasprotno je hote ali nehoti za levičarje skrivališče, pribežališče in izhodišče za njihove akcije, čeprav Sokol sam po sebi tega ne bi hotel.

8. Obramba proti komunizmu je danes Slovenska dijaška zveza in verske organizacije: Katoliška akcija in kongregacije.

9. Prave moči komunizem nima, ker ga katoliško dijaštvo sproti razkrinkava in onemogoča.

10. Pouk v šoli in šolska vodstva bi morala biti usmerjena tako, da bi sistematično in zavestno komunizem pobijala.

11. Komunizem je danes nalezljiva duševna bolezen, ki se širi kakor kuga. Nezadovoljstvo, nergaštvo, bobneče fraze o svobodi narodov, o delavnem ljudstvu, nemogoči načrti, znešeni skupaj z vseh vetrov, konfuzni pojmi o prevratih in boljših časih itd., so netivo, hrana in vsebina komunizma.

jo, ki nam je dal tudi vse te informacije, je izjavil, da je nekatere tudi sam osebno obiskal ter dosegel, da so znižali honorar za vizite na 30 din. Posebne pohvale vreden je primer internista g. dr. Hausa, ki ima največ fondovih pacientov in ne zahteva za vizite nobenega honorarja. Bil je celo primer, ko je sam dal denar za zdravlila. Čutimo kot svojo prijetno dolžnost, da se m. uza to njegovo požrtvovalnost na tem mestu javno zahvalimo in mu tako pokažemo svojo hvaležnost.

Pet let se UZF že bori za izboljšanje svojega položaja. Stalno je naletel na gluha ušesa. Letos je ponovno s pomočjo rektorja zaprosil, da se mu dovoli 90% vplačanih taks. Do sedaj še ni nobenega odgovora. Akademiki so brez očal, ker jim jih fond ne more nabaviti. Nadalje so ljudje z popolnoma uničenimi zobmi. Če so spričo slabe hrane še zobje zanič, si lahko predstavljamo, kakšno je zdravje. Tovariš-tajnik je šel večkrat k zobozdravnikom, pa so nekateri pokazali razumevanje. Sedaj imajo akademiki možnost znižane tarife pri zobozdravnikih, vendar večina tudi tega ne zmore. Fond je lani sklenil, da omogoči eno brezplačno zdravljenje potrebnim. Toda po enem mesecu je moral tudi to ukiniti, ker je samo v enem mesecu izdal 6000 din.

Veliko primerov je, kjer zdravniki ugotovijo,

Naša narodna rana

V nedeljo, dne 10. dec. je bil v »Slovincu« dopis, ki ga je poslala uredništvu uboga žena, katere mož je pijanec. Tam revica izprašuje, ali ni nikogar, ki bi se usmilil ubogih družin pijancev ter jih rešil velike nadloge. Kje je oblast, da ne ustanovi zavoda za pijance — vprašujejo uboge žene.

Tega perečega vprašanja ni še nihče javno obravnaval in je res žalostno, da nas mora prebuditi klic uboge in izmučene žene. To je velika rana na našem narodnem telesu, iz katere močno krvavimo, pa se sami tega niti prav ne zavedamo. Nič nas ni v stoletni in tisočletni borbi uničilo, uničil nas bo alkoholizem, ako ne bomo pravočasno izpregledali. Velika kriminalna pokvarjenost se je že udomačila v vinorodnih krajih. Mirno gremo preko pobojev in umorov, ki smo se jih že privadili in bi nam bil dolgčas, ako bi prešla nedelja brez njih. Nič ne pomaga obupen klic ubogih družin, ki jih je alkohol uničil. Pravijo, da smo Slovenci ubog narod. Vendar pa letno popijemo vina za 1 milijardo in skoraj toliko pokadimo. Poleg teh milijard imamo še veliko moralne in materialne škode, moralne ekcese, razbito družinsko življenje, obubožane sloje, duševno zaostale ljudi itd.

Naj bo revež, naj bo bogat, za vino ima vsak denar. Delavec, ki zasluži povprečno 200 din na teden, 100 din zapije. Exempla trahunt! Pa pojdimo in si oglejmo v soboto proti večeru ljubljanske gostilne. Priporočam ta poizkus, da se lahko vsak osebno prepriča o pravilnosti mojih trditev. Vse je natrpano z ljudmi, ki pripadajo večinoma nižjim in srednjim slojem. Ljudje se smejejo neslanim šalām, ki jih uganja pijani slabič s svojo družino. Toda treba je skusiti, pa človek lahko pove, kakšne občutke ima uboga žena, ko je za vso svojo požrtvovalnost še tepena. Našemu ženstvu bi povedali, naj se organizira in to pereče vprašanje ventilira, ker je tukaj

ve, da je bolezen posledica slabe hrane. Fond je, kolikor je mogel, doplačeval za dietično hrano.

Celoten proračun znaša približno 60.000 letno. Iz tega se plačujejo administrativni stroški, stalni zdravnik, specialisti in lekarne. Delati je treba zelo previdno, da se izteče. To gospodarjenje je stradanje. Če bi država dala 90% od vplačanih taks, bi si v veliki meri fond opomogel in bi bili akademiki vsaj približno zaščiteni.

H koncu naj še omenimo, da se je v Zagrebu letos ustanovilo mesto fonda socialno zdravstveno skrbstvo in so si pravila sami izdelali. Vsi tisti, ki so oproščeni šolnine, ne plačujejo nikakih prispevkov, drugi pa plačujejo 20% od vplačane šolnine, toda ne manj kot 15 din. Omenimo naj, da se ta primer pri nas ne bi obnesel, ker je na naši univerzi dve tretjine slušateljev oproščenih plačevanja šolnine.

Položaj slovenskega akademika je res težaven. Dve tretjini slušateljev izhaja iz revnih slojev in si zdravljenja ne morejo plačati. Zato bi bilo resno potrebno, da se to pereče vprašanje kmalu reši v tem smislu, da bodo vsi prispevki ostali v Ljubljani in da dobimo še od preje vplačanih zneskov nekaj nazaj, da se zamašijo vsaj največje luknje.

najbolj prizadeto. To bodi vaša borba! Toda to samo mimogrede.

Danes, ko je ves svet v težkem položaju, ko so časi težki in je treba velike resnosti in mirnosti, mi Slovenci lepo naprej pijemo, plešemo in se veselimo. Naše gostilne in lokali so polni. Ta denar, ki ga zapravimo in zapijemo, bi lahko bolje obrnili. Ali ga ne bi rajši dali v kulturne in dobrodelne namene? Ali ne bi raje dali polovico zapitega zneska za univerzo? Tu bi imeli vsaj kaj pokazati!

Na našo oblast pa ponovno apeliramo, da se zgane in z vso strogostjo nočne veselice, plese in pijančevanje prepove.

Poglavarski posvet SDZ v Ljubljani

ZTO: Med počitnicami so se zbrali v Ljubljani na posvet poglavarji vseh krožkov Slovenske dijaške zveze na srednjih in srednjih strokovnih šolah. Posveta se je udeležilo tudi zvezno vodstvo SDZ.

Iz obširnih poročil, ki so jih podali poglavarji krožkov iz različnih zavodov, vidimo, da je SDZ po vseh slovenskih gimnazijah, učiteljskih in strokovnih šolah začela z živahnim delovanjem. Nasprotniki vseh vrst skušajo to delo ovirati ali omalovaževati. Kljub temu pa armada slovenske katoliške dijaške mladine od dne do dne narašča. Posebno pozornost bo treba posvetiti še slovenskim meščanskim šolam, kjer še vedno sokolsko-liberalni duh ribari v kalnem. Skoraj povsod se opaža povečana aktivnost komunističnih dijakov. Proti njim se člani krožkov SDZ brezkompromisno, načrtno in učinkovito borijo.

S posveta so se poglavarji z novim navdušenjem in novimi načrti vrnili na delo.

Univerzitetni zdravstveni fond

Ustanovljen je bil l. 1930. Preje je obstajala v okrilju »Zveze slušateljev« bolniška blagajna. Tega leta pa je država ustanovila zdravstvene fonde, ki jih vzdržujejo akademiki sami. Vsak redni slušatelj plača ob vpisu znesek 30 dinarjev. Polovico vseh prispevkov utrjuje država že od ustanovitve fonda pod pretvezo, da bo »centralni fond za zdravstveno zaščito učenika«, kamor ti prispevki gredo, toliko časa od vseh univerzitetnih zdravstvenih fondov utrğaval, dokler ne bodo ti prispevki dosegli značke 10 milij. din, s katero vsoto bi se zgradil centralni dom, od katerega pa mi Slovenci ne bi imeli ničesar. V kolikor se je BZF zanimal in uradno izpraševal, je zvedel, da je teh 10 milijonov že nabral. Na vprašanje, kje je denar, je prispel odgovor v obliki prepisa proračuna, ki ga mora UZF vsako leto poslati temu odboru. Država daje letno dotacijo v znesku 6000 din; od tega pa se lahko izčrpa le 90%. Če primerjamo, da vplača UZF letno v centralni fond 55.000 din, je ta vsota res sramotna. Do sedaj je država

prejela od ljubljanskega UZF 600.000 din, dala pa le 50.000 din. Kam gre denar in v kakšne svrhe se je porabil, pa kljub večkratnim intervencijam ni odgovora.

Zdravstvene potrebe. UZF izčrpa ta denar previdno in v najboljši veri, da imajo najpotrebnejši nekaj od tega. Potrebe so ogromne. Če bi ostal ves denar pri nas, kar bi bilo edino pravilno, bi v precejšnji meri krili zdravstvene potrebe.

Kaj nudi UZF? Vsak bolnik ima na razpolago stalnega fondovega zdravnika. Razen tega ima še specialiste. Zdravila imajo bolniki zastoj. Očala in zobe fond ne more financirati, niti ne more dati v to svrhu kakšne podpore. Tudi bolnišnice ne more plačevati, čeprav je to prakticiral, ko je revnim kril stroške vsaj deloma. Danes pa gre dnevno 10 do 15 ljudi k zdravniku, kar znaša 10 receptov, katerih najnižja cena je 20 din.

Pri specialistih je v večini fond naletel na socialno čuteče ljudi. Fondov tajnik tov. Ulen, ki že tri leta neumorno izvršuje svojo funkci-

Književnost

Vrba ob potoku

Zaželel sem, da bi mi vi govorili. Ker so vaša pota lahka in skoro se ne vprašujete, kam zdaj in kam potem, se mi je zazdelo, da nikoli ne zgrešite. Vaša srca so prav taka, kakor snežinke, ki se na gosto zibljejo v zraku. Zdi se, da marsikatera ne ve, kako bi čimprej prišla tja, kjer misli počivati. Zdi se, da jih toliko in toliko niti ne bo prišlo tja. Že tako z visokega so priletele z drugimi, zdaj pa oklevajo, kakor bi morale nazaj. A vendar nobena ne zgreši smeri, saj se tako naglo vračajo. Le ena, majhna, drobna in okrogla ni mogla z drugimi. Obsedela je na moji roki, prva, ki mi je letos prišla najbližje. Hotel sem se poigrati z njo, ki je sama sebi prepuščena. Ne... noče, ne sme. Že je ni več.

Da bi mi vi govorili, sem zaželel. Vi, ki vse poveste naravnost, z najpreprostejšo lahkoto. Zdaj gledate naravnost v oči, zdaj kam drugam, tja po polju, po hribih, v snežinke. Kakor veter ste, ki prinese vesele pozdrave od daleč, se še nekoliko pomudi pri človeku z vso svojo igrivostjo. Komaj ga hoče najvažnejše vprašati, ga že ni več. Tako ostaja človek sam; in čaka dolgo, dokler ne pride drug glas, ki mu prav tako uide.

Videl sem vas na ulici, ko ste v gruclah hodili, vsi beli od snežink, pa vam jih še ni bilo dovolj. Na aktovke ste jih stregli in na roke, na lice in jezik. In ste še mislili, da vam morajo legati prav na oči ali vsaj na trepalnice. Tako potratni ste, ko veste, da vas ne marajo. Komaj se jih dotaknete, pa jih ni več. In hodite tako, kakor bi bil ves svet vaš, kakor bi bile snežinke samo za vas. Čim lepše so, bolj oprezno stopate, da se vam ne zmaknejo. Ne vem, kaj bi vam še očital. Pa tega ne zamerim nikomur.

Še nekaj dni in boste odšli. Zato sem si zaželel, da bi mi vi govorili, ker bom moral ostati tukaj. Vi pa od nemira cepetate. Tako težko čakate svojih počitnic. In doma boste delali steze čez vse bregove, čez njive, travnike in potoke. Zakaj, moji dragi! Ali je tako lepo zunaj in tako prosto, ko lahko kričite, pa vas nihče ne moti?

Morda pa tako hitite k jaslicam, da se do polnoči pri njih pomudite. Potem boste tekli k polnočnici, kakor bi ne vedeli, da se ne ugnano ženete. In naslednje dneve vas bo povsod dovolj. Zakaj tako naglo? in nič ne vprašate prej, ne matere, ne sebe. Mislite, da morate vse videti, z vsakim govoriti, mu brez pomisleka v razposajenosti reči hudo besedo, če je bolj počasen ali pa hitrejši od vas. Namesto da bi imeli lepo besedo zanj, ga puščate ob strani, pa naj kdorkoli skrbi zanj. Ali jih ne vidite, kako so žalostni, ko ne morejo za vami in tiste, ki jokajo, ker ne morejo nazaj?

Kadar boste led lomili na potočku, se spomnite moje vrbe, ki gola stoji in je najbolj samotna. Sam ne morem k nji, ker je daleč. Oh, zdaj je gotovo že vsa pod snegom. Stara je, votla in polna snega. Sredi med vejami, kjer so gnezdele srake, je gotovo cel kup snega na trohneli zapuščini teh starih

prijateljic. Tudi ne stopajte tako trdo na tiste kamne v potoku, ki sva jih z Ani vložila, da sva si zgradila mlin. Menda niti videli ne boste vode v strugi, ker vem, da se tako rada skriva pod sneg. Težko boste zatorej čuli curljanje čez vrbinje korenine. Nikar ne mislite, da je zato v tistih brežičkih zdaj nič ni. O, na previsih malo curlja. Poleti glasno žubort, in kjer visoko pada, kipi in hoče podreti kamenje za mlin. Na ravnem pa je čisto mirna in zavija svojo pot kolikor more, da bi je ne bilo takoj konec. Spomladi se ji ob vsem teku priklanjajo trave in rože, a tako ni silna, da bi jih odnesla. Rože vedno ostanejo. Le kadar jih je Ani trosila cele šopke, jih je bila vsa struga polna.

Koliko vode je steklo mimo naju. Včasih sva jo stregla na mlin, pa jo je bilo zmeraj preveč. Včasih sva hotela strugo tudi zagraditi z vejami, kamni in rožami. Prej ko sva bila gotova, je bila struga polna in voda je uhajala.

Vročega popoldneva sva ležala na bregu in z rokami brozgala po vodi. »Ti, v šolo bom šla,« je rekla Ani. Govorila sva hitro, kakor potoček v strugi. Tako vroče je bilo pod tisto vrbo. Šumela je nad nama čisto rahlo, da sva jo komaj čutila. In potem ni bilo nobenega več tja...

Pozneje, da pozneje, vsako leto. Ampak sam. Letos pa vi pozdravite potok in vrbo.

Tako kričite na ulici in mahate z rokami in aktovkami. V šoli kričite, v gledališču in na prostem. Domov ponesete vse, kar zdaj nosite v srcih in dirjate s to srečo, da vas človek ne more dohajati. Glejte, tudi letos še stoji stara vrba ob potoku, ki ga prekriva sneg. Spominja me na preteklost in me vabi vsaj za en večer.

Sveta noč! Šli boste čez potok skoro mimo vrbe. Z vami bodo matere in očetje, sestre in bratje, mlajši ali starejši od vas. Kakor živa voda, kakor procesija z baklami! Veliki zvon vas bo klical in boste šli radi...

Ko se boste z vedrimi srci vračali mimo stare vrbe, ne bodite nič žalostni, če bo zaman klicala po prijateljih. Naj joka in naj trpi krivico, ker ji niti jaz, niti Ani in nihče ne more dati večje ljubezni kakor potoček ob njenih koreninah. Ne ustavljajte se in ne premišlajte, da si ne nakopljete njene ljubezni, ker je ne boste mogli biti hvaležni. Že mnogo jih je pred menoj, ki so brez usmiljenja odšli od nje in ne morejo več nazaj. Za menoj in Ani boste odšli vi tako daleč, da si niti ozirati ne boste upali. Stara vrba bo to videla in bo žalostna. S časom: od pomladi do pomladi, ko se okraši s sivimi, ozkimi listi, od zime do zime, ko jo odeva sneg, bo rasla v njej ljubezen do vas. Ne bo zapadel prvi sneg in ne šla nočna procesija mimo stare vrbe, da bi ne čuli njenega tihega joka, če vas ne bo nazaj. Tako bo tudi v vas rasla ljubezen do nje...

Dr. V. Fajdiga: *Božji otroci*. Knjiga za duhovno obnovo. Ljubljana 1940. Založilo škofijsko vodstvo Marijinih družb. Stane broširana 16 din, vezana 24 din. — Str. 128.

V dneh zunanjega nemira in zaskrbljenosti začno mnogi resneje premišljati o smislu svojega življenja, kakor je molil sv. Avguštin: »Če nas strahuješ, spoznamo, kar smo zagrešili, če roko nad nas stegneš, obetamo poboljšanje.« Tem in vsem onim, ki tudi v dneh sreče na Boga ne pozabijo, bo knjižica dr. V. Fajdige prijetna opora v iskanju notranjega miru božjega otroka, ki ve, da se mu ne more primeriti nič resnično zlega, ker bdi nad njim Očetovo oko. Bogata vsebina knjižice je razdeljena v naslednja poglavja: *Otrok božji, Moj Bog in moje vse, Mali milosti božje, Verujem v sveto Cerkev, Ne zataji Očetovega rodu, Izgubljeni raj, Vrnitev k Očetu, Gospodove skrivnosti, Moč božja, Bratje in sestre v Kristusu*.

V oceno smo prejeli še: E. Bojc: *Naša narodna vzgoja in obramba*; dr. A. Ušeničnik: *Izbrani spisi, I. zvezek*; Poljska. *Ocene slede*.

»Osservatore Romano« (31. dec. 1939) poroča o delovanju brezbožnikov na Poljskem, ki so jo zasedli Sovjeti. Sprva je bila brezbožniška propaganda tišja, sedaj pa je postala javna, glasna in nasilna. Ker so brezbožniki spoznali, da razširjanje brezbožniških spisov, slik in letakov vere v ljudstvu ne bodo omajali, so začeli z novimi metodami. Ker si ljudstvo le s težavo preskrbuje živež, jih vabijo, naj se pripišejo v Zvezo brezbožnikov, pa bodo imeli jesti na pretek. Vendar je vera v Poljakih tako trdna, da tudi s takimi metodami boljševiki ne uspejo. Kljub temu, da je poljski narod doživel politično katastrofo, je še vedno branik krščanstva, ki zaustavlja val brezbožništva.

Dr. Ipan Ahčin: *Komunizem, največja nevarnost naše dobe*. Ljubljana 1939. Založila Zveza fantovskih odsekov. Str. 152. Cena 10 din, za člane ZFO 6 din.

V dvanajstih zaključnih poglavjih nam avtor poljudno in stvarno predstavi komunizem v celoti, njegove svetovnonazorne temelje, njegovo zamisel družbe, gospodarstva, družine, pa tudi vsakodneвно javljanje komunizma na terenu, njegovo taktiko in njegov organizacijski sestav. Posebni poglavji objasnjujejo tudi dejanski bedni položaj delavca in kmeta v Sovjetiji, delo pa zaključuje poglavje o glavnih pripomočkih zoper komunizem, ki so edinstvo in sloga v katoliških vrstah, obnova vsega življenja po katoliškem nauku. Predosem pa je treba v družbi upeljati pravičnost, ki mora biti nosilno ogrodje družbenega dogajanja in pa krščansko ljubezen, ki bo izgladila vse trdote, ki jih še pušča pravičnost.

Posebno zahvalo zasluži to delo zaradi tega, ker je v zanimivem in lahko razumljivem slogu povedalo vse, kar je danes v komunizmu aktualnega. Med drugim je pisatelj obširno poglavje posvetil varljivim obetom, ki smo jih slišali vsa pretekla leta, ki pa danes z vso jasnostjo ospelljujejo vrednost boljševiških obljub (bramba preganjenih katoličanov — Baskov v španski drž. vojni, izboljšanje gospodarskega stanja, borba proti fašizmu, borba proti vojni, za

svobodo in človečanske pravice, borba za slovanstvo).

Novost za večino bralcev pa bo vse, kakor med drugim tudi vse X. poglavje: *Kominternina in njeno delo, kjer pisatelj obravnava organizacijo kominterne in njenih 12 pomožnih organizacij*.

To poudarjamo zaradi tega, ker čutimo, da ni več center komunistične agitacije v znanstvenih teorijah o kapitalu in delu, marveč v demagoškem izrabljanju konkretnih ranljivih strani današnjega socialnega in državnega reda ter zunanjepolitičnih zapletljivost.

Izorsno pisano delo dr. Ahčina toplo priporočamo vsem, predosem pa še izobraženstvu ne samo v branje, ampak v temeljito študij.

Stražni ognji

Izšla je prva številka »Stražnih ognjev«, ki je glasilo slovenskega dijaštva za nižje razrede srednjih šol in za meščanske šole. List je zelo lepo opremljen in bogato ilustriran. Načrt za naslovno stran je izdelal naš tov. arhitekt Vlado Gajšek in predstavlja popolnoma svojevrstno zamisel. Čez vso prvo stran leži rdeč križ, v desnem delu zgoraj je ime lista ter grb Slovenske dijaške zveze. Nato uvodni članek. Zatem sledijo članki: *Naša prisega na Slomškovem grobu, Pohod slovenske dijaške mladine, Našim članom in prijateljem, Jaz sem pa športnik, Hodil po zemlji sem naši (s slikami: knežji kamen, Sv. Gora, Ljubljana, Pliberk z Dravo in Sveti Benedikt v Slovenskih goricah)*.

Poleg organizacijskih zadev in poročila o delu krožka SDZ na drž. meščanski šoli v Novem mestu, je še črtica Timeta Duha: »Račka« in kotichek za razvedrilo.

S »Stražnimi ognji« je odpravljena občutna vrzel, ki je bila v tisku za slovenske katoliške dijaške meščanskih in nižjih razredov srednjih šol. Pa tudi drugi bodo z veseljem segali po njih in jih prebirali.

»Straža v viharju« pozdravlja novega sobojevnika za slovensko in katoliško izročilo proti komunizmu, liberalizmu in poganskemu nacizmu.

Naj zagore na vseh slovenskih šolah močno stražni ognji, ki naj tudi naše najmlajše brate vežejo z veliko slovensko katoliško dijaško družino.

»Stražne ognje« izdaja konzorcij Slovenske dijaške zveze in bodo izhajali mesečno. Naročnina stane za dijaške 10 din, za ostale 16 din. Naroča se v tajništvo na Miklošičevi cesti 5.

Država in šola

Tudi narodna in državna korist zahtevata, da so vsi člani tega občestva dobro vzgojeni in imajo vsaj neko osnovno znanje. Država pa naj pri tem predvsem podpira zasebno podjetnost. Kolikor pa bi bila ta nezadostna, naj ustanovlja lastne šole. Od vseh šol — tudi od zasebnih — pa sme zahtevati, da seznanijo učence z njihovimi narodnimi in državljanskimi dolžnostmi in da jim dajo razmeram primerno razumsko, нравno ter telesno vzgojo. Država naj tudi ne zanemari strokovnega šolstva, ampak naj dopolnjuje zasebno delavnost tudi tukaj, če je preslabotna.